

Vedlegg 2

HORDALAND
FYLKESKOMMUNE

Bybanen Utbygging

Sak 4/19 Bybanen – konsekvenser ved manglende grunnavståelse

NOTAT

Til: Fylkesdirektør Samferdsel
Frå: Prosjektdirektør Bybanen Utbygging

Dato: 2019-01-29

Arkivsak: -

Kopi til:

Arkivnr.: -

Konsekvenser for Bybanens byggetrinn 4 av manglende frigivelse av Mindemyren

Dette notatet er en bestilling fra Bybanen Utbygging sin Styringsgruppe i møte 25.01.19, der Bybanen Utbygging ble bedt om å lage et notat til Fylkesdirektør Samferdsel angående konsekvensene av forsinkelser ut over september 2019 i tilkomst til Bane Nors arealer på Mindemyren, i et byggherreperspektiv.

Mindemyren er i bruk som godsterminal, primært for transport av biler. Biltransporten er i volum delt 60/40 Bergen stasjon/Mindemyren, og for Bane NOR vil behovet for dette tilleggsarealet være fram til Bergen Stasjon er ferdig ombygd (antydnet 2024), basert på en politisk målsetting om at mest mulig gods skal transporteres på bane. I reguleringsplanen for Bybanens byggetrinn 4 er dette ivaretatt i form av en rekkefølgebestemmelse som angir at Bane NOR ikke skal frigi Mindemyren før et tilfredsstillende alternativ er tilgjengelig. Eneste alternativ som Bane NOR regner som tilfredsstillende er på Koengen. Tillatelse til å ta Koengen i bruk som midlertidig terminal avhenger av Bergen kommune og antikvariske myndigheter som så langt ikke har vist seg positive til dette.

Tilgang til Bane NOR sine arealer på Mindemyren er en forutsetning for ferdigstillelse av Bybanens byggetrinn 4. Dersom tilgangen ikke kommer som forventet i september 2019, vil det ha konsekvenser for prosjektets fremdrift - avhengig av hvor lang utsettelsen blir. I dette notatet skisseres konsekvensene av 4 ulike scenarier, hhv. 3 måneders forsinkelse, utsettelse 12 måneder, utsatt frigivelse til september 2022 og ingen frigivelse før Bergen stasjon er klar, pr i dag planlagt til 2024.

Scenario A: Utsettelse 3 måneder (til 31.12.19) – håndterbart innenfor dagens kontrakter, men:

- Total byggetid for byggetrinn 4 forlenges med tre måneder
- 2 entrepriser vil få delvis demobilisering med påfølgende vente- og mobiliseringskostnader, samt kostnad knyttet til forlengelse av byggetid

Tilleggs kostnad med en utsettelse på 3 måneder kan grovt beregnes til MNOK 71, fordelt med MNOK 32 i byggherrekost, 36 på grunnentrepriser, 3 på prosjektering og tekniske fag. I tillegg kan det påløpe noe immaterielle kostnader knyttet til tap av omdømme

Scenario B: Utsettelse 12 måneder (30.09.20):

- Total byggetid for byggetrinnet forlenges med ca. 15 måneder
- Åpning av Stamsykkelvei utsettes med 15 måneder
- De fleste entrepriser vil få demobilisering med påfølgende vente- og mobiliseringskostnader samt kostnad knyttet til forlengelse av byggetid
- Ferdigstilte deler av anlegget vil bli stående ubrukt over lengre tid og garantiperioder løper uten drift på anlegget
- Investeringer tas ikke i bruk, og må sikres for å unngå tap av verdier
- Midlertidige omkjøringer og trafikksystem opprettholdes
- Tap av omdømme både for byggherre og oppdragsgiver(e)

Tilleggs kostnad med en utsettelse på 12 måneder kan grovt beregnes til MNOK 390, fordelt med MNOK 126 i byggherrekost, 120 på entrepriser og prosjektering, MNOK 100 i demobiliseringskostnader og hhv 25 og 20 i verdisikring av ferdigstilt anlegg og forlenget leieperiode på bygg og arealer.

Scenario C: Utsettelse av frigivelse til 2022

- Ferdigstiller alle entrepriser som ikke er direkte berørte
- Terminerer kontrakter som påvirkes, med unntak for Totalentreprisene (signal og tele), når de er ferdige med det som kan bygges
- Nedskalere organisasjonen til kjernebemannings
- Ferdigstilling av Byggetrinnet ca. 3,5 år etter frigivelse (2025/26)
- Tap av omdømme og svekket troverdighet for Bybanen, Miljøløftet, Bybanen Utbygging

Tilleggs kostnad med en utsettelse av frigivelsen til september 2022 kan grovt beregnes til MNOK 735 fordelt med MNOK 200 i byggherrekost, 120 på entrepriser og prosjektering, MNOK 250 i demobiliseringskostnader og 150 i re-anskaffelser av entrepriser og hhv 75 og 60 i verdisikring av ferdigstilt anlegg og forlenget leieperiode på bygg og arealer.

Scenario D: Utsettelse av frigivelse til 2024 – konsekvenser ut over øvrige scenarier

- Terminerer alle kontrakter når de er ferdige med det som kan bygges
- Risiko for at deler av kjernebemanningen/-kompetansen forsvinner ut pga. manglende oppgaver
- Ferdigstilling av byggetrinn 4 og tilleggsoppdrag (stamsykkelvei) i 2028

- Arbeid i forbindelse med Byggetrinn 5 starter før Byggetrinn 4 ferdigstilles
- Nødvendigjør kjøp av stein for å stabilisere fylling i Store Lungegårdsvann,
- Tap av omdømme og svekket troverdighet for partene i Miljøløftet så vel som selve Miljøløftet og Bybanen Utbygging som byggherre

Tilleggskostnad med en utsettelse av frigivelsen til september 2024 kan grovt beregnes til MNOK 1000 fordelt med MNOK 300 i byggherrekost, MNOK 275 i demobiliseringskostnader og 200 i re-anskaffelser av entrepriser og hhv 130 og 95 i verdisikring av ferdigstilt anlegg og forlenget leieperiode på bygg og arealer.

Alternative løsninger

I følge rapport utarbeidet av PWC i juni 2018 finnes det et mulig og relativt kostnadsfritt alternativ til alle scenarier over, nemlig å la markedet selv ordne opp i transport av de 40% av bilene som ikke kan håndteres på Bergen stasjon. Dette alternativet har ikke vært regnet som aktuelt av Bane NOR gitt deres oppdrag som er at mest mulig gods skal fraktes på tog.

En mulig variant av alternativet over er å kompensere transportøren for bortfall av togtransport i en periode, mot en forsikring om at de vil gå tilbake til tog så snart Bane Nor igjen kan tilby dette. Iht. rapport utarbeidet av PWC i juni 18 er den totale transportkostnaden for alle bilene til Mindemyren på MNOK 8 pr år, eller MNOK 40 for perioden 2019-2024. Om dette tenkes som en ramme for en eventuell kompensasjon, vil det uansett være lavere enn enhver utsettelse av frigivelse av Mindemyren til etter september 2019

Oppsummert:

- A. Utsettelse 3 måneder anslås å koste MNOK 71
- B. Utsettelse 1 år anslås å koste MNOK 390
- C. Utsettelse 3 år til 30/9-22 anslås å koste MNOK 735, forutsatt at vedtaket om frigivelse er gjort senest 30/9-21.
- D. Utsettelse til Bergen Stasjon er ferdig i september 2024 anslås å koste MNOK 1.000, forutsatt at ferdigtidspunktet er kjent senest september 2023.

Omdømmetapet vil bli betydelig ved utsettelser mer enn 1 år, ved at anlegget vil stå delvis bygd i lang tid uten å kunne tas i bruk. I en slik situasjon vil det ikke være merkelig om sammenligninger med «Stortingsgarasjen» og «flyplassen i Berlin» kommer opp.

Alternative løsninger finnes og er pekt på, å gå videre på en av disse vil sikre framdriften til bybaneprojektet til en kostnad som er marginal ift. kostnadsbilder i scenariene B, C og D.

Vedlegg:

- 2a. Regneark «Vedlegg til notat – Konsekvensvurderinger tilgang Mindemyren»
- 2b. Notat fra PwC av 4/6-18: «Notat – midlertidig løsning for transport av nye biler»